

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-04

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Avdelningschef

Per-Erik.Ebbestahl@malmo.se

Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor

STK-2023-137

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft, här kallat kraftsamlande insatser (STK-2023-137). Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 2 oktober 2023 att skicka ut ärendet om förslag på organisering på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag.

Stadskontoret har efter inkomna remissvar identifierat ett behov av att samla och synliggöra stadens processer kring samtliga tre hållbarhetsdimensioner och lokala utvecklingsfrågor i stort. Det stadsövergripande arbetet med lokal utveckling är en grund för de kraftsamlande insatserna som ska ske i några få av stadens geografiska områden. Båda processerna kring lokal utveckling och kraftsamlande insatser behöver därför beskrivas i ärendet.

Lokal utveckling utgår från Agenda 2030 i de 14 geografiska statistikområdena med alla Malmöbor som målgrupp. Kraftsamlande insatser föreslås ske i några få geografiska områden med barn och unga i fokus. Förslaget är att fritidsnämnden får den samordnande funktionen för lokal utveckling.

Förslaget är också att staden, parallellt med arbetet med lokal utveckling, ska påbörja ett arbete med kraftsamlande insatser. Till skillnad från arbetet med lokal utveckling är bedömningen att det för de kraftsamlande insatserna även finns ett behov av kungemensam styrning, prioritering och uppföljning. Kommunstyrelsen föreslås få samordningsansvaret för kraftsamlande insatser och i uppdrag att utarbeta formerna för processen i stort, ta fram förslag på geografiska områden samt föreslå vilka nämnder och bolag som ska få ett särskilt ansvar i arbetet.

I samband med detta ärende föreslår stadskontoret att ett tidigare budgetuppdrag kring att öka tryggheten och stärka den sociala hållbarheten för att bryta segregationen anses vara återrapporterat. Även det tidigare ärendet om ett samlat grepp om lokal utveckling föreslås godkännas som återrapporterat.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen av budgetuppdraget i 2023 års budget ”Kommunstyrelsen ges, tillsammans med berörda nämnder och bolag, i uppdrag att definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar, med ett särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor.”
2. Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden i uppdrag att samordna arbetet med lokal utveckling i enlighet med vad som beskrivs i ärendet, samt att inleda arbetet under hösten 2024.
3. Kommunfullmäktige beslutar att ett utökat kommunbidrag om 12,6 miljoner kronor till fritidsnämnden för samordningsansvaret för lokal utveckling ska inarbetas i budget 2025.
4. Kommunfullmäktige beslutar att medel för kraftsamlade insatser ska beaktas i kommande budgetar.
5. Kommunfullmäktige anmodar kommunstyrelsen och alla nämnder att arbeta enligt den i ärendet beskrivna processen för lokal utveckling i de 14 geografiska statistikområdena.
6. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att föra dialog med Stadshus AB om behov av förändrade ägardirektiv för berörda kommunala bolag.
7. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på geografiska områden för kraftsamlade insatser och vilka nämnder och bolag som ska få ett särskilt ansvar i arbetet.
8. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att samordna arbetet med kraftsamlade insatser och utarbeta formerna för processen inklusive rapportering gällande kraftsamlade insatser.
9. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen kring budgetuppdrag i 2019 års budget ”Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna nämndernas arbete med att öka tryggheten och stärka den sociala hållbarheten med utgångspunkt i statens insatser och medel för att långsiktigt bryta segregationen (STK-2019-95) utifrån vad som beskrivs i ärendet.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

10. Kommunstyrelsen beslutar, att under förutsättning att kommunfullmäktige ger fritidsnämnden i uppdrag att samordna arbetet med lokal utveckling, att utöka fritidsnämndens kommunbidrag 2024 med 5,3 miljoner kronor med finansiering från kommunstyrelsens anslag till förfogande.

11. Kommunstyrelsen godkänner återrapporteringen av uppdraget i ärendet Samlat grepp om lokal utveckling: förslag till ansats (STK-2020-773) ”att i dialog med Malmö stads förvaltningar utreda struktur och styrning av det lokala utvecklingsarbetet” utifrån vad som beskrivs i ärendet.

Beslutsunderlag

- Beslut KSAU 231002 §430
- Remissvar från servicenämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 231214 § 321 med Reservation (M) och muntlig Reservation (SD) och Särskilt yttrande (V) och (C)
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 231214 § 194
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 231214 § 284 med Särskilt yttrande (C) och (V)
- Servicenämnden beslut 231219 § 109 med Reservation (V)
- Remissvar från förskolenämnden
- Förskolenämnden beslut 231213 § 174
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 231218 § 135
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden Förslag på organisering för hållbar lokal utveckling och kraftsamlande satsningar
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens beslut 231220 § 141 Förslag på organisering för hållbar lokal utveckling och kraftsamlande satsningar
- Grundskolenämndens beslut 231220 § 190 med särskilt yttrande (M) Remiss uppdrag budget 2023 - Definiera och starta områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar
- Remissvar från grundskolenämnden - Definiera och starta långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 231220 § 364 med Reservation (S+L) och (V)
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Remissvar kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 231220 § 140
- Miljönämnden beslut 231214 § 205 med Reservation (V)

- Remissvar miljönämnden
- Remissvar Parkering Malmö
- Remissvar MKB Fastighets AB
- Remissvar Parkeringsövervakning i Malmö
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 231219 § 198
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240909 Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar

Beslutsplanering

Kommunstyrelseberedningen 2023-09-27

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-02

Kommuncentral samverkan 2024-08-09

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-09-09

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Kommunfullmäktige 2024-09-26

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Revisorskollegiet

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

MKB Fastighets AB

Malmö kommuns Parkerings AB

Parkeringsövervakning i Malmö AB

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontoret, avdelningen bolag och kommunalförbund

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Efter stadsdelsnämndernas övergång till facknämnder finns det ett behov av att samordna stadens arbete utifrån geografi. Stadens nämnder verkar redan i dag i stadens olika geografiska delar och det sker en samverkan mellan förvaltningar kring lokala

initiativ. Det som saknas är en struktur och en gemensam bild av inom vilka områden och på vilket sätt nämnderna ska samverka i geografin.

Uppdraget

Genom kommunfullmäktiges budget 2023 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft, i ärendet kallat kraftsamlande insatser (STK-2023-137).

Uppdraget motiveras i budgettexten på följande sätt:

”Målet är att till år 2030 stärka delaktigheten, öka tryggheten och främja den lokala utvecklingen i socioekonomiskt svaga delar av Malmö. Arbetet ska bygga på lokala behov – av både social och fysisk karaktär – och utformas samt ske tillsammans med föreningsliv, näringsliv, fastighetsägare och boende i utvalda områden.”

Stadskontoret ser att det finns ett behov av att samla och synliggöra stadens processer kring samtliga tre hållbarhetsdimensioner och lokala utvecklingsfrågor i stort. Detta ärende innehåller därför ett förslag till process för lokal utveckling samt förslag på hur staden kan påbörja ett arbete med kraftsamlande insatser så som det beskrivs i budgetuppdraget.

Stadskontorets förslag

Lokal utveckling

Det finns ett behov av att tydligare och mer strukturerat samordna stadens arbete utifrån geografi och fånga vad som händer i den lokala geografin. Det finns också ett behov av att samverka med lokala aktörer fördjupas och att den lokala närdemokratin stärks.

Förslaget är att fritidsnämnden får det samordnande uppdraget för lokal utveckling. En samordnande funktion för lokal utveckling behöver också finnas i varje nämnd och bolag för att synka processen i geografin. Arbetet ska ske inom ordinarie system och det är nämnderna som ansvarar och beslutar över vilka åtgärder och prioriteringar som ska ske.

Fritidsnämnden föreslås få resurser för 14 lokala utvecklingsledare och en strateg, samt resurser för administration och ledning. De lokala utvecklingsledarna ska fungera både som länk till lokala aktörer och som länk till förvaltningar och bolag.

Förslaget beskrivs mer ingående under avsnitt ”Förslag till process för lokal utveckling.”

Kraftsamlande insatser

Förslaget är även att staden, parallellt med arbetet med lokal utveckling, ska påbörja ett arbete med områdeslyft, här kallat kraftsamlande insatser. De kraftsamlande insatserna föreslås genomföras i några få utvalda områden. Kraftsamlande insatser föreslås definieras som riktade insatser som tar sig an lokala socioekonomiska utmaningar med barn och unga i fokus. Till skillnad från arbetet med lokal utveckling är bedömningen att det för de kraftsamlande insatserna även finns ett behov av kommungemensam styrning, prioritering och uppföljning. Förslaget är därför att kommunstyrelsen får samordningsansvaret för de kraftsamlande insatserna.

Merparten av de kraftsamlande insatserna bör ske inom ramen för befintlig budget i de ansvariga nämnderna och bolagen och deras uppdrag. Bedömningen är dock att det också kan finnas behov av resurser utöver ordinarie budgetramar. Förslaget är därför att kommunfullmäktige avsätter resurser i kommande budgetar för kraftsamlande insatser under kommunstyrelsens anslag till förfogande.

Förslaget beskrivs mer ingående under avsnitt ”Förslag till process för kraftsamlande insatser.”

Jämförande tabell lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser

	Lokal utveckling	Kraftsamlande insatser
Syfte	Syfte 1: Stärka Malmö stads förmåga att hantera lokala behov och skapa goda och tillgängliga livsmiljöer Syfte 2: Stärka delaktigheten, öka tryggheten och främja social sammanhållning och när demokrati.	Uppnå en mer jämlik stad och minska segregationen genom riktade insatser.
Fokus	Samtliga tre dimensioner av hållbarhet (Agenda 2030).	Den sociala dimensionen av hållbarhet, men insatser av både social och fysisk karaktär.
Målgrupp	Alla Malmöbor.	Barn och unga, 0-18 år, i utvalda geografiska områden.
Samarbete	Dialog med Malmöbor, civilsamhälle, näringsliv, fastighetsägare, boende och myndigheter.	Relevanta aktörer utifrån varje enskild insats.
Geografi	Samtliga 14 geografiska statistikområden.	Några få utvalda områden i fokus.
Tidsram	Kontinuerlig.	En tydlig förändring ska ske under perioden 2024 - 2030 men 2035 är slutlig tidsram.
Samordnings-ansvar	Fritidsnämnden	Kommunstyrelsen
Uppföljning/utvärdering	På sikt och vid behov kan strukturer för uppföljning arbetas fram.	Följs upp i ordinarie uppföljningsprocess.
Budget	Befintlig budget.	Befintlig budget samt medel från kommunstyrelsens anslag.

Ärendets beredning

I beredningen av förslaget om lokal utveckling har stadskontoret genomfört en inventering och analys av pågående initiativ och verksamheter riktad mot den lokala nivån. Några av resultaten är att fånga lärdomar från tidigare utvecklingsarbete i Malmö, kartlägga nätverk och involvera nyckelaktörer tidigt i processen. Involvera barnrättsperspektivet, prioritera en plan och modell för kommunikation, uppföljning och lärande i den fortsatta processen är andra delar som lyfts fram särskilt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 2 oktober 2023 att skicka ut ärendet om förslag på organisering för lokal utveckling och kraftsamlande insatser, utan eget ställningstagande, på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag. Stadskontoret har, efter synpunkterna från remissrundan och den genomförda analysen, definierat begreppen ytterligare samt justerat och förtydligat förslag på process och arbetssätt.

Remissyttranden har inkommit från följande nämnder och bolag:

Arbetsmarknads- och socialnämnden

(S) och (L) inkommer med en reservation i ärendet.

(V) inkommer med en reservation i ärendet.

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

(V) anmäler att ett särskilt yttrande ska lämnas i ärendet men yttrandet ej inkommen när protokollet justerats.

Grundskolenämnden

(M) inkommer med ett särskilt yttrande.

Gymnasie- och

vuxenutbildningsnämnden

Hälso-, vård och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

(V) inkommer med en reservation i ärendet

Servicenämnden

(V) inkommer med en reservation i ärendet.

Stadsbyggnadsnämnden

(M) inkommer med en reservation i ärendet.

(SD) lämnar en muntlig reservation.

(V) inkommer med särskilt yttrande.

(C) inkommer med särskilt yttrande.

Tekniska nämnden

(C) inkommer med särskilt yttrande.

(V) inkommer med särskilt yttrande.

MKB

Parkering Malmö

Parkeringsövervakning Malmö

Remissinstansernas yttranden och stadskontorets bedömning

Av de inkomna 15 remissvaren så uttrycker sig alla generellt positivt till förslaget intentioner. Men flera instanser vill se en tydligare beskrivning av styrning och ledning samt en fördjupad analys kring de ekonomiska förutsättningarna. Även förtydliganden kring struktur, samordning, beslutsmandat samt ansvarsfördelning efterfrågas. Vissa svar pekar även på att skillnaderna mellan de två olika processerna lokal utveckling och kraftsamlande insatser behöver tydliggöras.

Styrning och ledning lokal utveckling – remissinstansernas yttranden

- Flera remissinstanser ser behov av att stärka kopplingen mellan befintliga processer för att undvika parallella strukturer. Även pågående omställningsprocesser som miljöprogrammets genomförande lyfts fram som viktigt att knyta an till.
- Sex av remissinstanserna trycker på vikten av att arbetet ska ske så nära grunduppdraget som möjligt.
- Tydlighet kring styrnings- och ledningsmodellen efterfrågas i stort.
- De fem övergripande principerna som användes när Agenda 2030 implementerades lyfts fram som en inspiration.
- Inom staden behöver det skapas tydliga strukturer för gemensamt beslutsfattande mellan involverade nämnder.
- Olika alternativ på organisationslösningar lyfts fram. Ett förslag är en modell med en strategisk helhetsnivå och en mer operativ lokal nivå som organisationsförslag. Möjligheten att ge samordningsansvaret till befintlig styrgrupp under relevant kommunfullmäktigemål är ett förslag på modell som föreslås.
- Tydligare beskrivning av förväntad insats och målbild efterfrågas.
- Flera remissvar efterfrågar tydlighet gällande samordningsplattformens funktion, samordnande roll samt beslutsmandat. Även vilka aktörer som ska involveras i plattformen behöver fastställas menar flera nämnder/bolag.
- Två nämnder nämner att Malmö Universitet är aktuell som bidragande part i samverkansplattformen.
- Stadskontoret nämns som en möjlig part som kan ta huvudansvar för samverkansplattformen.

Styrning och ledning lokal utveckling - stadskontorets bedömning

Strukturen och processen för lokal utveckling omfattar hela staden och syftar till att stärka stadens arbete med Agenda 2030. Stadskontoret menar att arbetet är långsiktigt och bör ta sin utgångspunkt i nämndernas och bolagens grunduppdrag. Det innebär att arbetet sker i ordinarie system och det är nämnderna och bolagen som ansvarar och beslutar över vilka åtgärder och prioriteringar som ska ske inom ordinarie budgetram.

I remissversionen menade stadskontoret att någon form av samverkansplattform behöver finnas där förankring mellan förvaltningar och bolag sker och där prioriteringar tas. Stadskontoret instämmer med remissinstanserna att organisationsmodellen som tas fram måste vara väl integrerad med stadens styrprocesser och att ansvarsfördelning och samspelet mellan styrningen och prioriteringen i nämndernas ordinarie processer måste vara tydlig. Stadskontoret föreslår därför en modell som bygger på nämndernas och bolagens ordinarie arbete. En struktur byggs upp för samordning där lokala dialoger sker utifrån geografier.

Civilsamhälle, näringsliv och lokala mötesplatser – remissinstansernas yttranden

- Flera nämnder lyfter utmaningen med civilsamhällets representation i samverkansplattformen.
- En majoritet av remissvaren lyfter fram förankring med civilsamhället som en viktig parameter. Samverkan med andra myndigheter som till exempel polisen och räddningstjänsten, är viktiga i arbetet och bör ingå i samverkansplattformen.
- De lokala behoven ska styra vilken typ av insatser som behöver genomföras.
- Fokus på sysselsättningsfrämjande åtgärder och näringslivsperspektivet efterfrågas i stort.
- Flera nämnder menar att Malmö stads riktlinjer och prioriterade områden som reglerar och främjar stöd och samverkan med civilsamhället även bör beaktas i arbetet med lokal utveckling.
- Flera remissinstanser lyfter vikten av att den samordnande funktionen måste finnas på plats i de olika geografiska statistikområdena.

Civilsamhälle, näringsliv och lokala mötesplatser - stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer med flera remissinstanser att civilsamhället och näringslivet, boende och andra myndigheter bör involveras i processen. Samtidigt ser stadskontoret

att Malmö stad först behöver ta fram en struktur för den egna organisationen baserat på de geografiska statistikområdena.

Samordnande nämnd får ansvar att föra dialog med Malmöbor, civilsamhälle, näringsliv, fastighetsägare, boende och myndigheter med syftet att fånga lokala behov. Detta sker med utgångspunkt i fysiska mötesplatser med lokala utvecklingsledare. Stadskontoret instämmer med remissinstanserna att formerna för hur Malmö stads samverkan med lokala aktörer ska fördjupas behöver utvecklas ytterligare.

Vidare instämmer stadskontoret i remissvarens synpunkter kring vikten av tydliga villkor för civilsamhällesaktörer som söker och redovisar olika former av bidrag. Detta tas även upp inom ramen för Tillväxtkommissionens åtgärdsförslag ”Stärk ramvillkoren för civilsamhällesaktörer i Malmö” (STK-2023-602).

Lokal utveckling sker med de 14 geografiska statistikområdena i Malmö som utgångspunkt. Stadskontoret är medveten om att vissa nämnder och bolag idag verkar i andra geografiskt uppdelade områden. Det innebär att varje nämnd och bolag behöver hitta fungerande arbetssätt så att de 14 geografiska statistikområdena är utgångspunkt för arbetet kring lokal utveckling framöver.

Uppföljning, lärande och kommunikation – remissinstansernas yttranden

- Några nämnder lyfter specifikt frågorna kring uppföljning, lärande och kommunikation och hur det föreslås utföras.
- Flera nämnder belyser att det är viktigt att säkerställa att det inte förekommer parallella processer och att det är viktigt att lyfta befintligt arbete som sker på lokal nivå.
- Förslag att uppföljningen sker i varje nämnds/bolags årsanalys lyfts fram som förslag. Syftet med detta är att minimera flera olika rapporteringsunderlag.
- Flera instanser menar att uppföljnings- och kommunikationsarbetet är viktigt för att synliggöra och prioritera arbetet och måste integreras i modellen. Könsuppdelad statistik lyfts fram som viktigt.
- Flera av remissinstanserna ser behov av att konsekvensanalyser genomförs. De menar att det ska göras i linje med Policy för mänskliga rättigheter, barnrättsperspektiv och funktionsrättsperspektiv.

Uppföljning, lärande och kommunikation - stadskontorets bedömning

I den mån den samordnande nämnden önskar det kommer stadskontoret vara behjälplig med stöd till exempel kring lokala dialoger.

Stadskontoret utvecklar processer för att samla in och sammanställa lokal statistik för att visa på likheter och skillnader mellan Malmös 14 geografiska statistikområden. Stadskontoret utvecklar även former för stadsgemensamma analyser med utgångspunkt i insamlad data. Lokal statistik och stadsgemensamma analyser kan bland annat användas för att stärka stadens arbete mot segregation. Utvecklingsarbetet är tänkt att bedrivas i nära samarbete med arbetet för lokal utveckling och kraftsamlande insatser.

Stadskontoret ser behov av ett tydliggörande av hur kommunikationen och lärande ska ske. Detta syftar dels till att tillvarata kunskaper från de nya arbetssätt som staden utvecklar inom ramen för lokal utveckling och kraftsamlande insatser, dels till att skapa möjligheter till samarbete och spridning av information.

Stadskontoret ser att det också är viktigt att redogöra för om föreslagna åtgärder inom lokal utveckling har några särskilda konsekvenser för till exempel barn och unga. I planeringen bör nämnderna och bolagen beakta frågor som icke-diskriminering, delaktighet och transparens. Exempelvis om det tas hänsyn till Malmöbors olika förutsättningar och om det går att följa hur olika avvägningar har gjorts.

Stadskontoret anser det viktigt att i ett inledande skede, av både lokal utveckling och kraftsamlande insatser, definiera vad olika uppföljnings-, utvärderings- och processtödsaktiviteter, inklusive följeforskning, ska syfta till.

Stadskontoret har haft inledande diskussioner med Malmö Universitet och University Network of Post-Industrial Cities (UNIC) för att diskutera formerna för följeforskning för lokal utveckling och/eller kraftsamlande insatser. Syftet med följeforskningen skulle vara att främja organisatoriskt lärande, både under genomförandet och efter de olika insatserna och processerna.

Pågående processer – remissinstansernas yttranden

- Flera av nämnderna och bolagen menar att det är viktigt att tydliggöra kopplingen mellan lokal utveckling och kraftsamlande insatser med pågående processer som Communities That Care (CTC) för att undvika parallella spår. Önskemål lyfts även om att stadskontoret bör invänta den rapport med genomlysning av CTC som genomförts under hösten 2023 som ett viktigt underlag för beslut om framtida samordningsstruktur.
- Vikten av samordning med de förslag på åtgärder som lyfts fram i slutrapporten från Tillväxtkommissionen nämns.
- Pågående omställningsprocesser som miljöprogrammets genomförande lyfts fram som viktigt att knyta an till.

Pågående processer - stadskontorets bedömning

Stadskontoret vill påtala vikten av att flera pågående processer synkas med det fortsatta arbetet med lokal utveckling och kraftsamlande insatser. Alla pågående processer som remissinstanserna nämner, såväl interna som externa, är väsentliga att ta med i det fortsatta strategiska och operativa arbetet framöver. Då det lokala utvecklingsarbetet ska ske brett utifrån hela Agenda 2030-perspektivet är såväl miljöprogrammets genomförande som Malmökommissionen och Tillväxtkommissionens arbete en viktig del att ta vidare i arbetet.

Förslag till verksamhetsförändring för Communities that Care hanteras i ärende STK-2024-351.

Ekonomi – remissinstansernas yttranden

- En majoritet av remissvaren efterfrågar en tydlighet kring de ekonomiska ramarna. Vidare påpekas att ytterligare resurser bör tillsättas för samordning och acceleration. Det efterfrågas en fördjupad analys kring resursbehov och finansieringsmöjligheter.
- En flexibel budgetfördelning mellan lokal utveckling och kraftsamlande insatser efterfrågas. Det operativa och lokala måste också länkas samman med det strategiska. Det förutsätter ett nära samarbete mellan dessa funktioner.
- Tvärsektoriell samverkan bedöms bli resurskrävande. En fråga ställs om hur och i vilken instans prioriteringar kommer att göras som i förlängningen bör beslutas i nämndernas budgetar.

Ekonomi - stadskontorets bedömning

Arbetet inom lokal utveckling är långsiktigt och ska genomföras som en del av nämndernas och bolagens grunduppdrag samt inom ordinarie budgetram.

För samordningsansvaret för lokal utveckling föreslås den samordnande nämnden få ett utökat kommunbidrag. Förslaget är också att kommunfullmäktige i budgeten avsätter resurser för kraftsamlande insatser.

På längre sikt ser stadskontoret att det finns möjligheter till extern finansiering, såsom statsbidrag och EU-finansierat stöd.

Samordnande roll för lokal utveckling – remissinstansernas yttranden

- Fritidsnämnden anser sig ha möjlighet att ansvara för samordningen av lokal utveckling under förutsättning att roller och ansvar mellan de tre funktionerna

(samverkansplattform, lokal utveckling och kraftsamlande insatser) tydliggörs, att det finns en tydlig politisk förankring samt en ekonomi som stärker förslaget. Nämnden lyfter att den i så fall behöver få ett nytt uppdrag kopplat till samordningsansvaret, vars huvuduppgift är att ansvara för samt skapa en tydlig länk till de lokala samverkansstrukturerna. Vidare menar nämnden att i de områden staden inte har fullgod närvaro eller legitimitet är det särskilt viktigt att involvera lokala nätverk och civilsamhällesaktörer samt låta områdesorganisering gro utifrån dessa.

- Flera instanser föreslår MKB som samordnande aktör, antingen som ensam samordnare eller tillsammans med kommunstyrelsen eller annan nämnd utsedd av kommunstyrelsen.
- Tekniska nämnden betonar att den inte anser att det är lämpligt att ett av stadens bolag ska leda och samordna arbetet, då det inte anses förenligt med bolagens uppgift och roll.
- En nämnd föreslår en teknisk nämnd med ett stadsutvecklings- och samhällsplaneringsuppdrag och ett av bolagen föreslår kommunstyrelsen som den instans som kan samordna lokal utveckling.

Samordnande roll för lokal utveckling - stadskontorets bedömning

Stadskontoret ser positivt på att fritidsnämnden visar vilja och ambition att samordna arbetet med lokal utveckling. Vidare har fritidsförvaltningen breda kontakt- och samverkansytter i staden och hanterar föreningsbidrag till civilsamhällets aktörer. Stadskontoret finner även att verksamhetsförändringen av CTC och dess utvecklingsledare, som föreslås flyttas till fritidsnämnden, också talar för att det är denna nämnd som har bäst förutsättningar utifrån hur uppdraget kring lokal utveckling beskrivs i ärendet.

Fritidsnämnden beskriver själv i sitt yttrande att samtliga verksamheter är nycklar i arbetet med att bidra till en mer sammanhållen stad, i synnerhet för barn och unga. Även fritidsnämndens tradition av att inkludera och samarbeta med civilsamhället är en styrka i sammanhanget. Stadskontoret instämmer i fritidsnämndens konstaterande att nämnden behöver få ett nytt uppdrag kopplat till samordningsansvaret. Stadskontoret ser ett behov av att i dialog med fritidsförvaltningen definiera vilket stöd som efterfrågas i den vidare processen.

Vidare vill stadskontoret lyfta fram vikten av en pågående dialog mellan fritidsnämnden och de andra nämnderna och bolagen. Som tidigare nämnts har de flesta nämnder och bolag redan idag direkta kontakter lokalt. Exempelvis nämner stadsbyggnadsnämnden förvaltningens områdeskoordinatorer och delaktighetsstrateger som arbetar i det lokala.

För att underlätta samordning och synkning föreslår stadskontoret att det finns en funktion på varje förvaltning och bolag som arbetar med lokal utveckling som samordnar och för dialoger kring pågående processer gentemot varje geografiskt statistikområde och dess utvecklingsledare.

Stadskontoret ser att konsekvensanalyser är viktigt att ta vidare i det fortsatta arbetet med såväl lokal utveckling som kraftsamlande insatser. Exempelvis kan val av metod för dialoger eller val av mötesplats påverka utfallet på olika sätt. Stadskontoret ser att det kommer att finnas fler vägval att ta ställning till som kan påverka icke-diskriminering, delaktighet och transparens.

Kraftsamlande insatser – remissinstansernas yttranden

- En majoritet av remissvaren pekar inte ut något geografiskt eller tematiskt område för de kraftsamlande insatserna. Parkering Malmö lyfter specifikt Holma samt Rosengård/Amiralsstaden som två geografiska områden som bör prioriteras.
- En majoritet av remissinstanserna framhåller att index för urvalet av kraftsamlande insatser bör ses över och kompletteras samt att det behövs fler indikatorer. Fritidsnämnden pekar på att insatserna behöver formuleras på lokal nivå.

Kraftsamlande insatser - stadskontorets bedömning

De kraftsamlande insatserna ska äga rum i de fåtal områden som har störst övergripande socioekonomiska utmaningar. Stadskontoret har i dialog med övriga förvaltningar påbörjat ett arbete för att ta fram ett socioekonomiskt index som tillsammans med ytterligare underlag från Malmö stad och andra aktörer, kan användas för att identifiera lämpliga områden för dessa insatser.

Indexet föreslås baseras på fyra dimensioner: delaktighet, utbildning, ekonomi och boende. Indexets exakta utformning är ännu inte fastställd. Stadskontoret poängterar att indexet endast syftar till att identifiera områden med störst socioekonomiska utmaningar och ska varken ligga till grund för vilken typ av insatser som ska utformas eller användas för att följa upp socioekonomiska utfall över tid.

Merparten av remissinstanserna ger förslag på ytterligare indikatorer som till exempel upplevd hälsa, tillit och barn och ungas uppväxtvillkor. Dessa inspel tar stadskontoret med sig i det fortsatta arbetet.

Stadskontoret vill påpeka att ett tydligt barnrättsperspektiv och jämställdhetsfokus behöver finnas med i styrningen och ledningen för hur de kraftsamlande insatserna väljs ut, genomförs och utvärderas.

När lokal utveckling påbörjats ser stadskontoret att det på sikt behöver finnas en struktur för ett växelvist lärande mellan det lokala utvecklingsarbetet och de kraftsamlande insatserna. De insatser som visar sig ha positiv effekt kan, om de inte bedöms vara kontextbundna, spridas till fler områden. Likaså behöver det finnas en plan för att avsluta insatser med svag eller negativ effekt.

Gällande MKB:s pågående områdesstrategier ser stadskontoret ett behov av att utarbeta samverkansformer mellan dessa och med lokal utveckling och kraftsamlande insatser.

Stadskontorets sammanfattande bedömning av remissvaren

Stadskontoret konstaterar utifrån remissinstansernas yttranden att det generellt finns en positiv bild kring inriktningen och ambitionen i ärendet samt att det finns ett intresse och behov av att organisera arbetet och komma igång med lokal utveckling.

Stadskontoret ser även att de flesta svaren efterfrågar ytterligare förtydliganden och fördjupad utredning kring struktur, samordning och beslutsmandat. Vidare finner stadskontoret att flera av de inkomna remissvaren efterfrågar ett tydliggörande av de två olika processerna kring vad lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser är och hur det är tänkta att organiseras.

Förslag på process för lokal utveckling

Stadskontoret ser att processen och arbetssättet för lokal utveckling måste byggas upp successivt. Som beskrivs i ärendet sker det redan idag en samverkan mellan nämnder och bolag kring lokala initiativ. Det finns dock ett behov av att tydligare samordna och strukturera stadens arbete utifrån geografi. Samverkan med lokala aktörer behöver fördjupas och den lokala närdemokratin stärkas.

Arbetssättet inom lokal utveckling innebär att varje nämnd och bolag identifierar vilka delar av grunduppdraget som är möjliga att rikta lokalt. Arbetet sker inom ordinarie system och det är nämnderna som ansvarar och beslutar över vilka åtgärder och prioriteringar som ska ske. Dialog och samverkan med Malmöbor, civilsamhälle och näringsliv är grunden i arbetet med lokal utveckling.

Förslaget är att fritidsnämnden får det samordnande uppdraget för lokal utveckling. Nämnden föreslås få resurser för 14 utvecklingsledare och en strateg, samt resurser för administration och ledning.

Fritidsnämnden får ansvaret för att leda en process i staden för att samordna nämndernas och bolagens arbete utifrån deras respektive grunduppdrag i 14 geografiska statistikområden. Processen ska leda till att det finns en samlad bild av behoven i varje geografiskt statistikområde och en gemensam bild av hur varje nämnd och bolag planerar att arbeta med att rikta grunduppdraget i geografin. Behoven ska identifieras utifrån de långsiktiga målsättningarna inom Agenda 2030. Nämnden får också ett

ansvar att, som en del i behovsanalysen, kartlägga och initiera lokala dialoger med civilsamhället. I uppdraget ingår att tillse att det finns minst en fysisk mötesplats i varje geografiskt område.

Som första steg behöver den samordnande nämnden identifiera lokala mötesplatser och påbörja rekryteringen av lokala utvecklingsledare. Befintliga processer och pågående arbete med medborgarservice och mötesplatser är angeläget att beakta när fysiska mötesplatser väljs ut. Stadens kontaktcenter, allaktivitetshus, familjecentraler och öppna förskolor är några exempel.

De lokala utvecklingsledarna ska fungera både som länk till lokala aktörer och som länk till förvaltningar och bolag. Kartläggning av pågående initiativ samt dialoger med Malmöbor, civilsamhälle, näringsliv, boende och myndigheter behöver ske för att fånga upp lokala behov.

En samordnande funktion för lokal utveckling behöver finnas i varje nämnd och bolag för att synka processen i geografin. Denna funktion ska föra dialog med de lokala utvecklingsledarna i de olika geografiska statistikområdena. Alla nämnder samt de kommunala bolagen MKB, Parkeringsövervakning Malmö och Parkering Malmö föreslås ingå i arbetet.

Kommunstyrelsen ansvarar för verksamhets- och registerdata uppdelad för de 14 geografiska statistikområdena. Denna så kallade lokala statistik utgör en del av underlaget för behovsanalysen som tas fram inom processen för lokal utveckling.

Kommunstyrelsen ansvarar för en helhetsbild av vad som pågår inom lokal utveckling utifrån uppsiktsplikten över stadens nämnder och kommunala bolag. Stadskontoret ger stöd till den samordnande förvaltningen kring lokala dialoger, konsekvensanalyser utifrån Policy för mänskliga rättigheter och Agenda 2030 samt andra processer. Stadskontoret har ett delat ansvar med den samordnande förvaltningen kring kommunikation och lärande.

Samordnande nämndens roll och ansvar för lokal utveckling

- Ansvara för att dialog med Malmöbor, civilsamhälle, näringsliv, fastighetsägare, boende och myndigheter sker i de 14 geografiska statistikområdena. Kommunfullmäktiges mål sätter ramarna för denna dialog. Detta sker med utgångspunkt i fysiska mötesplatser med lokala utvecklingsledare.
- Ansvara för att minst en fysisk mötesplats initieras i varje område. Dessa kan vara befintliga mötesplatser eller nya. Barnkonsekvensanalyser bör ske innan dessa väljs ut.

- Ha arbetsgivaransvar för lokala utvecklingsledare.
- Ansvarar för att arbete sker utifrån samtliga tre hållbarhetsdimensioner i enlighet med Agenda 2030.
- Ansvara för att kartläggning av pågående processer, lokala aktörer och samverkansprojekt sker.
- Ansvar för kommunikation och lärande.
- Ansvara för att processen för lokal utveckling som beskrivs i ärendet följs.
- Ansvara för att konsekvensanalyser utifrån Policy för mänskliga rättigheter och Agenda 2030 sker inför och under implementering av lokal utveckling.
- Ansvara för att löpande föra dialog med funktionen för lokal utveckling för respektive förvaltning/bolag gällande enklare åtgärdsförslag i den lokala geografien.

Nämndernas och bolagens roll och ansvar för lokal utveckling

- Ansvara för att det finns en samordnande funktion för lokal utveckling på respektive förvaltning och bolag som är kontaktyta för de lokala utvecklingsledarna.
- Ansvarar för att arbete sker utifrån samtliga tre hållbarhetsdimensioner i enlighet med Agenda 2030.
- Ansvara för att processen för lokal utveckling som beskrivs i ärendet följs.

Kommunstyrelsens roll och ansvar för lokal utveckling

- Ansvara för en helhetsbild över lokal utveckling.
- Ansvara för att stöd till samordnande nämnd kring lokala dialoger och analyser sker.
- Ansvar för kommunikation och lärande.
- Ansvarar för att arbete sker utifrån samtliga tre hållbarhetsdimensioner i enlighet med Agenda 2030 och Policy för mänskliga rättigheter.
- Ha ansvar för utveckling, analys och framtagandet av den lokala statistiken som bidrar till arbetet. Detta sker i samråd med nämnder och bolag.

Förslag till process för kraftsamlande insatser

Genom kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2023 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att, tillsammans med berörda nämnder och bolag, definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft. Förslaget är att staden, parallellt med arbetet med lokal utveckling, ska påbörja ett arbete med områdeslyft, här kallat kraftsamlande insatser.

De kraftsamlande insatserna föreslås genomföras i några få utvalda områden. Kraftsamlande insatser föreslås definieras som riktade insatser som tar sig an lokala socioekonomiska utmaningar med barn och unga i fokus. Insatserna ska vara behovsstyrda, geografiskt avgränsande samt av kortare eller längre karaktär under en förbestämd tidsperiod.

De kraftsamlande insatserna tar sin utgångspunkt i nämndernas och bolagens grunduppdrag på samma sätt som i arbetet med lokal utveckling. De kraftsamlande insatserna kommer på så sätt vara en del i arbetet med lokal utveckling och utvecklingsledarna i geografiska områden som berörs av kraftsamlande insatser kommer att få en viktig roll i arbetet.

Till skillnad från arbetet med lokal utveckling är bedömningen att det för de kraftsamlande insatserna även finns ett behov av kommungemensam styrning, prioritering och uppföljning.

Utgångspunkten är att de ansvariga nämnderna och bolagen i den ordinarie rapporteringen och uppföljningen beskriver det egna arbetet med kraftsamlande insatser i de utvalda områdena. Utfall/effektutvärdering kan även användas i de fall av insatser där behovet av lärande är stort och där en sådan utvärdering är möjlig.

Kommunstyrelsen föreslås få samordningsansvaret för de kraftsamlande insatserna och få i uppdrag att utarbeta formerna för processen i stort inklusive former för rapportering.

Kommunstyrelsen föreslås också få i uppdrag att ta fram förslag på geografiska områden för de kraftsamlande insatserna. Då dessa ska ha barn och unga i fokus berör insatserna nämnderna och bolagen i varierande grad. Kommunstyrelsen ska därför även föreslå vilka nämnder och bolag som ska få ett särskilt ansvar i arbetet med kraftsamlande insatser.

Merparten av de kraftsamlande insatserna bör ske inom ramen för befintlig budget i de ansvariga nämnderna och bolagen och deras uppdrag. Stadskontoret ser dock att det också kan finnas behov av resurser utöver ordinarie budgetramar. Förslaget är därför att kommunfullmäktige avsätter resurser i kommande budgetar för kraftsamlande insatser under kommunstyrelsens anslag till förfogande.

Återrapportering av tidigare uppdrag

Stadskontoret ser att den föreslagna organiseringen och arbetssättet kring lokal utveckling och kraftsamlande insatser som presenteras i detta ärende ligger i linje med ambitionerna från det tidigare budgetuppdraget från 2019 ”att samordna nämndernas arbete med att öka tryggheten och stärka den sociala hållbarheten med utgångspunkt i statens insatser och medel för att långsiktigt bryta segregationen” (STK-2019-95).

I 2019 års budget motiverar kommunfullmäktige uppdraget på följande sätt: ”För att långsiktigt bryta segregationen och främja den sociala hållbarheten påbörjas ett utvecklingsarbete som bygger vidare på erfarenheterna från Malmökommissionens övergripande rekommendationer om sociala investeringar och kunskapsallianser, samt drar lärdom av tidigare gjorda satsningar. Arbetet ansluter till regeringens ambitioner om ett långsiktigt reformprogram för att minska segregationen.”

Det övergripande syftet för kraftsamlande insatser är att uppnå en mer jämlik stad och minska segregationen. Detta går i samklang med nuvarande kommunfullmäktiges målområde 1 En stad med goda uppväxtvillkor för barn och unga samt målområde 4 En mer jämlik stad. Därför föreslår stadskontoret att återrapporteringen ska godkännas kring budgetuppdrag i 2019 års budget ”Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna nämndernas arbete med att öka tryggheten och stärka den sociala hållbarheten med utgångspunkt i statens insatser och medel för att långsiktigt bryta segregationen” (STK-2019-95) utifrån vad som beskrivs i ärendet.

Vidare föreslår stadskontoret att kommunstyrelsen godkänner återrapporteringen kring uppdraget som gavs i samband med ärendet ”Samlat grepp om lokal utveckling: förslag till ansats” (STK-2020-773). Kommunstyrelsen fattade beslut den 17 juni 2020 och gav stadskontoret i uppdrag att i dialog med Malmö stads förvaltningar utreda struktur och styrning av det lokala utvecklingsarbetet enligt vad som anförts i ärendet och återkomma till kommunstyrelsen under hösten 2020 (STK-2021-663). Då riktningen i hur lokal utveckling ska organiseras och bedrivas tagit en ny riktning samt att det nya förslaget förankrats i en bred remissrunda föreslår stadskontoret att kommunstyrelsen godkänner återrapporteringen av ovan nämnda ärende.